

Forslag

til

Lov om ændringer i lov om civilforsvaret.

Fremsat den 15. november 1961 af *indenrigsministeren*.

§ 1.

I lov nr. 152 af 1. april 1949 om civilforsvaret foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

„*Stk. 1.* Det er civilforsvarets opgave gennem forebyggende og afhjælpende foranstaltninger at tilvejebringe en civil beskyttelse af liv og ejendom mod følgerne af krigshandlinger i det omfang, sådanne civilforsvarsforanstaltninger træffes i medfør af denne eller anden særlig lov.

Stk. 2. I det omfang indenrigsministeren bestemmer, skal civilforsvaret også i fredstid yde bistand i katastrofetilfælde samt under andre tilsvarende forhold, der gør offentlig indgriben nødvendig. I så tilfælde finder bestemmelserne i denne lov tilsvarende anvendelse.“

2. § 2, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

„Efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse varetager sundhedsstyrelsen foruden sygehustjenesten, jfr. § 26, sådanne andre opgaver, der står i forbindelse hermed.“

3. § 2, stk. 2, affattes således:

„*Stk. 2.* Det påhviler chefen for civilforsvarsstyrelsen at organisere og opretholde de statslige civilforsvarsforanstaltninger, herunder civilforsvarskorpset, den statslige ambulancetjeneste, den centrale signaltjeneste og de offentlige beskyttelsesrum, samt i det hele at forestå landets civilforsvar efter nærmere af indenrigsministeren givne retningslinjer.“

Indenrigsmin. 2. kt. j. nr. 1164-1958.

18 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

4. I § 2 indsættes som et nyt stk. 3:

„*Stk. 3.* Landet inddeles i civilforsvarsregioner, hvis grænser og organisation fastsættes af indenrigsministeren.“

5. § 2, stk. 3, ændres til § 2, stk. 4.

6. I § 5, stk. 1, ændres „§ 40“ til „§ 41“, og som nyt stk. 3 indsættes:

„*Stk. 3.* Det påhviler indenrigsministeren over for det i loven om det civile beredskab omhandlede folketingsudvalg at redegøre for mere betydende foranstaltninger, som gennemføres i medfør af bestemmelser i lovgivningen om civilforsvaret.“

7. § 6, stk. 3, udgår.

8. § 7 affattes således:

„*Stk. 1.* Civilforsvarskorpset består af korpsets skoler og 3 brigader. Indenrigsministeren bestemmer, efterhånden som mandskabsstyrker uddannes, i hvilket omfang antallet af brigader, der indgår i korpsets mobiliseringsstyrker, kan forhøjes, samt hvorvidt en del af det uddannede mandskab kan overføres til anden tjeneste inden for civilforsvaret.

Stk. 2. Brigadernes og kolonnernes sammensætning fastsættes af indenrigsministeren.“

9. § 8, stk. 2, udgår, og som følge heraf udgår ligeledes ordene „Stk. 1.“

10. § 9 affattes således:

„*Stk. 1.* Efter forhandling mellem forsvarsministeren og indenrigsministeren træf-

fes der under iagttagelse af bestemmelserne i loven om værnepligt efter indstilling af indenrigsministeren ved kgl. anordning nærmere bestemmelse om udskrivning og indkaldelse af værnepligtige til tjeneste ved civilforsvarskorpset jævnsides med mandskab til de militære værn.

Stk. 2. Indenrigsministeren fastsætter, hvilket antal værnepligtige der i henhold til stk. 1 årligt kan indkaldes til uddannelse samt de nærmere regler for personellens uddannelse og uddannelsesetidens længde, der indbefattet genindkaldelser i fremtid ikke kan overstige den for hærens værnepligtige mandskab gældende. Personellet kan herudover genindkaldes til lejlighedsvis mønstringer af kort varighed.

Stk. 3. Personer, der i medfør af loven om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde er overført til sådant arbejde, kan efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse anvendes til tjeneste i civilforsvarskorpset.“

11. I § 10, stk. 1, 2. pkt., ændres „hærens pionerbatailloner“ til „hæren“, og 1. pkt. affattes således:

„Befalingsmandselever udtages i fornødent antal af den værnepligtige styrke.“

12. § 10, stk. 2, 2. og 3. pkt., udgår.

13. § 11 affattes således:

„Personer, der er bestemt til indkaldelse til civilforsvarskorpset, står efter regler, der nærmere fastsættes af indenrigsministeren, til rådighed for civilforsvarskorpset indtil udløbet af det kalenderår, i hvilket de fylder 50 år.“

14. I § 12 ændres ordet „CF-pligtige“ til „værnepligtige ved civilforsvarskorpset“.

15. § 13 affattes således:

„*Stk. 1.* Efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse kan frivilligt personel anvendes i civilforsvarskorpset mod passende nedsættelse i indkaldelserne af værnepligtigt personel.

Stk. 2. De for de værnepligtige gældende regler, herunder de i § 12 omhandlede bestemmelser, finder under tjenesten anvendelse på det frivillige personel, medmindre særlig undtagelse måtte være gjort.

Stk. 3. De nærmere regler for det frivillige personels uddannelse og tjenesteforhold fastsættes af indenrigsministeren.“

16. I § 14 ændres ordet „civilforsvarsskolen“ til „korpsets skoler“.

17. § 16 udgår.

18. Første paragraf i „Kapitel III. Det lokale civilforsvar“ bliver ny § 16, der affattes således:

„Inden for hver politikreds, jfr. dog §§ 17 og 24, påhviler det politimesteren efter nærmere af indenrigsministeren givne retningslinjer at varetage følgende opgaver:

- 1) Evakuering,
- 2) varsling af civilbefolkningen,
- 3) tilsyn med de i § 19 omhandlede hjælpetjenester uden for civilforsvarsområderne,
- 4) tilsyn med bedriftværn (§ 33) uden for civilforsvarsområderne,
- 5) afspærring,
- 6) bevogtning,
- 7) den til disse opgavers løsning fornødne signaltjeneste, samt
- 8) sådanne andre opgaver, som af indenrigsministeren efter forhandling med justitsministeren henlægges til politiet.“

19. Som ny § 17 indsættes:

„Såfremt der i et civilforsvarsområde (§ 20) indgår flere politikredse eller dele heraf, varetages de i § 16 nævnte opgaver for hele området af en enkelt politimester efter indenrigsministerens bestemmelse.“

20. § 18 affattes således:

„Det personel, der i medfør af denne lov måtte blive stillet til rådighed for en politimester til brug ved løsningen af de i § 16 omhandlede opgaver, står under dennes ledelse. Det samme gælder de afdelinger af civilforsvarskorpset, der måtte blive indsat til løsning af nogen af de omhandlede opgaver. Også de i § 16, nr. 3 og 4, omhandlede hjælpetjenester og bedriftværn står i katastrofetilfælde under politimesterens ledelse.“

21. § 19 affattes således:

„*Stk. 1.* Det påhviler enhver sognekommune uden for civilforsvarsområderne (§ 20) efter nærmere af indenrigsministeren givne

retningslinjer at organisere og opretholde en socialtjeneste til hjælp, modtagelse, indkvartering og forplejning af evakuerede.

Stk. 2. Hvor der i en af de i stk. 1 omhandlede kommuner er etableret frivillige civilforsvarsordninger (sogneværn), indgår disse sammen med socialtjenesten i en samlet plan for kommunens hjælpetjeneste.“

22. I § 21, stk. 1, ændres ordet „civilforsvarschefen“ til „politimesteren“ og ordene „den daglige leder af hjælpetjenesten m. v. (§ 23, stk. 2)“ til „civilforsvarslederen (§ 23, stk. 2)“ samt „§ 40“ til „§ 41“.

23. § 22 affattes således:

„Det påhviler civilforsvarskommissionen efter nærmere af indenrigsministeren givne retningslinjer at varetage følgende opgaver:

1) Organisering af hjælpetjenesten. Det påhviler herunder kommissionen i fredstid at organisere og opretholde en brandtjeneste, en reservevandforsyningstjeneste, en redningstjeneste, en rydningstjeneste, en socialtjeneste og en teknisk tjeneste, alt i et sådant omfang, at disse tjenestegrene ved hjælp af frivillige, det i §§ 29 og 30 omhandlede personel samt værnepligtige, jfr. §§ 7, 31 og 32, er i stand til inden for området dels at afbøde følgerne af krigshandlinger af begrænset omfang, dels at yde øjeblikkelig indsats ved mere omfattende skader, jfr. herved § 6, stk. 2,

2) tilsyn med bedriftværnene,

3) tilsyn med egenbeskyttelsen (karréværn, villaværn o. lign.),

4) den til disse opgavers løsning fornødne signaltjeneste,

5) de offentlige beskyttelsesrum, jfr. § 25, stk. 1, samt

6) andre opgaver efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse.“

24. § 23 affattes således:

„*Stk. 1.* Hjælpetjenesten, bedriftværnene og egenbeskyttelsen ledes i katastrofetilfælde af civilforsvarskommissionens formand. Afdelinger af civilforsvarskorpset, der inden for et civilforsvarsområde måtte blive indsat til løsning af nogen af de i § 22, nr. 1, omhandlede opgaver, er i denne henseende underlagt civilforsvarskommissionens formand. Tilsvarende gælder, hvor

der i et civilforsvarsområde er indsat ambulancer fra den statslige ambulancetjeneste.

Stk. 2. Civilforsvarskommissionens formand udpeger en i kommunens tjeneste ansat person (civilforsvarsleder) til på sine vegne

1) at varetage ledelsen af det lokale civilforsvars opbygning og opretholdelse,

2) i katastrofetilfælde at udøve den i stk. 1 omhandlede ledelse af civilforsvarsstyrkerne.

Stk. 3. Civilforsvarskommissionens formand antager den fornødne medhjælp til civilforsvarslederen.“

25. I § 24 ændres „§ 18“ til „§ 16“.

26. § 25, stk. 1, affattes således:

„*Stk. 1.* Samtlige udgifter ved de i § 16 omhandlede foranstaltninger samt ved de offentlige beskyttelsesrum, jfr. § 22, nr. 5, afholdes af staten, der ligeledes bærer samtlige udgifter ved reservevandforsyningstjenesten, jfr. § 22, nr. 1, og ved den i § 22, nr. 4, omhandlede signaltjeneste.“

27. I § 25, stk. 2, ændres „rigsdagens finansudvalg“ til „folketingets finansudvalg“.

28. I § 26, stk. 1, ændres ordene „deltage i driften af hjælpesygehuse“ til „deltage i oprettelsen og driften af behandlingssteder uden for sygehuse“.

29. I § 26, stk. 2, ændres „begge rigsdagens finansudvalg“ til „folketingets finansudvalg“.

30. I § 27, stk. 1, ændres ordet „civilforsvarscheferne“ til „politimestrene“.

31. I § 27, stk. 2, ændres „begge rigsdagens finansudvalg“ til „folketingets finansudvalg“.

32. § 28 affattes således:

„*Stk. 1.* Staten afholder samtlige udgifter til aflønning af og andre ydelser til personel under civilforsvaret — herunder den kommunale hjælpetjeneste —, bortset fra kommunalt ansatte personer, hvis funktioner i civilforsvaret helt eller delvis falder inden for deres normale tjenesteområde.

Stk. 2. Indenrigsministeren træffer med tilslutning af folketingets finansudvalg beslutning om, hvorvidt aflønning og udbetaling af andre ydelser kan finde sted og efter hvilke nærmere regler.

Stk. 3. Indenrigsministeren bestemmer med tilslutning af folketingets finansudvalg hvorvidt og i hvilket omfang staten deltager i udgifter til aflønning af det i § 23 omhandlede personale.“

33. Efter § 30 indsættes som ny § 31:

„*Stk. 1.* Til tjeneste i civilforsvaret, bortset fra civilforsvarskorpset, kan anvendes følgende grupper af værnepligtige:

a. Værnepligtige, der er erklæret for tjenstdygtige, men som ikke er blevet bestemt til indkaldelse til forsvaret eller civilforsvarskorpset.

b. Værnepligtige, der er udskrevet som egnede til hjemmeværnet, jfr. § 13, stk. 2, pkt. 2, i lov nr. 168 af 31. maj 1961 om hjemmeværnet, men som ikke er blevet bestemt til indkaldelse hertil, og som af forsvarsministeriet overføres til tjeneste i civilforsvaret.

c. Værnepligtige, som er erklæret for stedse uskikkede til al tjeneste i forsvaret, herunder hjemmeværnet og civilforsvarskorpset, men hvis helbredstilstand ikke er til hinder for, at de deltager i tjeneste i civilforsvaret.

Stk. 2. De i stk. 1 omhandlede værnepligtige står efter regler, der fastsættes af indenrigsministeren, til rådighed for civilforsvaret indtil udløbet af det kalenderår, i hvilket de fylder 50 år.

Stk. 3. De indkaldte gennemgår en grunduddannelse, der omfatter indtil 200 timer. Under denne uddannelse vil de pågældende kunne indkvarteres under kasernemæssige forhold.

Stk. 4. Efter grunduddannelsen gennemgår de værnepligtige en fortsat uddannelse, der ikke må medføre pligtig tjeneste udover 50 timer om året i 2 år, og som så vidt muligt foregår uden for normal arbejdstid. Herudover kan de værnepligtige genindkaldes til lejlighedsvis mønstringer og øvelser af kortere varighed. Den fortsatte uddannelse påhviler for værnepligtige, der indgår i den i § 22 omhandlede hjælpe-tjeneste, vedkommende civilforsvarskommission, og for værnepligtige, der er afgivet

til løsning af de i § 16 omhandlede opgaver, vedkommende politimester, jfr. dog §§ 17 og 24.

Stk. 5. Blandt de indkaldte værnepligtige udtages i fornødent antal egnede befalingsmænd, fortrinsvis sådanne, der selv ønsker det. Disse gennemgår en supplerende uddannelse, omfattende indtil 200 timer, eventuelt under kasernemæssig indkvartering. Efter uddannelsen til befalingsmænd er de — bortset fra deltagelse i mønstringer og øvelser — forpligtede til at gøre tjeneste i indtil 4 år, regnet fra afslutningen af befalingsmandsuddannelsen. Tjenesten må ikke omfatte mere end 50 timer om året.

Stk. 6. Indenrigsministeren fastsætter i øvrigt de nærmere regler for den i stk. 3-5 omhandlede uddannelse m. v., ligesom han fastsætter regler om de værnepligtiges forhold under tjenesten, herunder om deres kvarter, forplejning, beklædning, lønning, fribefordring og lignende.

Stk. 7. Samtlige udgifter i forbindelse med den her omhandlede værnepligt afholdes af staten.“

34. § 31 ændres til § 32, og stk. 1 affattes således:

„*Stk. 1.* Personer, hvem der påhviler pligt til møde ved de militære værn (herunder hjemmeværnet) i tilfælde af mobilisering eller forhøjet beredskab inden for disse, kan ikke anvendes i civilforsvaret.“

35. Til ny § 32 føjes som nyt stk. 3-4:

„*Stk. 3.* Indenrigsministeren træffer bestemmelse om, hvilke personer der bør fritages for mødepligt inden for civilforsvaret, for i katastrofetilfælde at kunne forblive i anden virksomhed af livsvigtig betydning.

Stk. 4. Forsvarsministeren træffer efter forhandling med indenrigsministeren bestemmelse om, i hvilket omfang ikke-tjenstgørende værnepligtige, der er uddannet ved en af forsvarets myndigheder, men som ikke er bestemt til ved fredsstyrkernes forøgelse at give møde ved en af disse, jfr. § 13, stk. 2, pkt. 1, i lov nr. 168 af 31. maj 1961 om hjemmeværnet, kan overføres til civilforsvaret. Indenrigsministeren fastsætter de nærmere regler for dette mandskabs tjeneste.“

36. § 32 ændres til § 33.

37. § 33 ændres til § 34, og i stk. 2 ændres „begge rigsdagens finansudvalg“ til „folketingets finansudvalg“.

38. § 34 ændres til § 35, og stk. 5, 3. pkt., udgår.

39. § 35 ændres til § 36, og stk. 1 affattes således:

„*Stk. 1.* De i lovgivningen om indkvartering indeholdte bestemmelser om ekstraordinær indkvartering finder tilsvarende anvendelse, for så vidt angår civilforsvarsstyrker.“

40. § 36 ændres til § 37, og stk. 1 affattes således:

„*Stk. 1.* Personel og materiel fra det lokale civilforsvar kan, når forholdene gør det påkrævet, efter nærmere af indenrigsministeren fastsatte regler, kræves stillet til rådighed uden for vedkommende lokale område.“

41. §§ 37, 38, 39 og 40 ændres til henholdsvis §§ 38, 39, 40 og 41.

42. Efter § 41 indføjes som ny § 42:

„Såfremt en person, der er indkaldt til civilforsvarstjeneste, gør sig skyldig i disciplinær forseelse, kan der over for ham anvendes mundtlig tilrettevisning, arbejde og efterøvelse i en del af fritiden, vagt eller anden tjeneste uden for orden samt nægtelse af visse tilladelser, der ellers tilstås. Beføjelsen til at anvende disciplinarmiddel har inden for civilforsvarskorpset den, der er chef for vedkommende tjenestested, inden for det lokale civilforsvar henholdsvis vedkommende politimester (§ 16) og vedkommende civilforsvarsleder (§ 23, stk. 2) og inden for ambulancetjenesten chefen for vedkommende civilforsvarsregion (§ 2, stk. 3) eller vedkommende civilforsvarsleder (§ 23, stk. 1). Den pågældende kan ikke ved at indgive klage over anvendelse af et disciplinarmiddel unddrage sig pligt til at efterkomme, hvad der er pålagt ham.“

43. § 41 ændres til § 43 og affattes således:

„*Stk. 1.* Såfremt en person, der er indkaldt til civilforsvarstjeneste, gør sig skyldig i udeblivelse, grov eller gentagen lydighedsnægtelse eller tjenstlig forseelse i øvrigt,

straffes han med bøde, hæfte eller fængsel i indtil 2 år.

Stk. 2. Består forseelsen i nægtelse af at gøre civilforsvarstjeneste, vil der ved straffens fastsættelse være at tage hensyn til det tidsrum, i hvilket den pågældende har udført sådan tjeneste. For den, der anden gang dømmes for sådan nægtelse, kan straffetiden ikke fastsættes til et kortere tidsrum end domfældtes resterende tjenestetid. Efter straffens udståelse hjemsendes den pågældende og indkaldes ikke på ny.

Stk. 3. Sager angående de i stk. 1 og 2 omhandlede forseelser behandles som politisager. De i lov om rettens pleje kap. 68-69 og 71-72 omhandlede retsmidler finder dog anvendelse i samme omfang som i sager, som det efter reglerne i lov om rettens pleje tilkommer statsadvokaten at forfølge.

44. § 42 ændres til § 44 og affattes således:

„*Stk. 1.* Bestemmelserne i §§ 42 og 43 finder tilsvarende anvendelse på det i § 13 omhandlede frivillige personel.

Stk. 2. For andet frivilligt personel under civilforsvaret kan der ved kgl. anordning fastsættes nærmere regler for anvendelse af disciplinarmidler. Ved hel eller delvis mobilisering af civilforsvaret finder bestemmelserne i §§ 42 og 43 dog tilsvarende anvendelse også på disse frivillige.“

45. §§ 43 og 44 ændres til henholdsvis §§ 45 og 46.

46. § 45 ændres til § 47 og affattes således:

„*Stk. 1.* Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft i de pågældende landsdele med de ændringer, som følger af disses særlige forhold.

Stk. 2. På Færøerne kan loven kun sættes i kraft efter forhandling med det færøske hjemmestyre.“

47. § 46 udgår.

§ 2.

Lov nr. 336 af 25. juni 1940 om civilbeskyttelsestjeneste m. v. som ændret ved lov nr. 137 af 31. marts 1941, lov nr. 421 af 11. september 1945 og lov nr. 152 af 1. april 1949, § 46, ophæves.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lov nr. 152 af 1. april 1949 om civilforsvaret hviler på betænkning vedrørende civilforsvarets organisation, afgivet 13. maj 1948 af Indenrigsministeriets Luftværnsudvalg af 1946, og er i alt væsentligt overensstemmende med det i betænkningen indeholdte lovforslag.

Loven fastsætter for civilforsvaret en rammeordning, inden for hvilken en opbygning og opretholdelse forudsættes gennemført først og fremmest under hensyntagen til krigsmidlernes udvikling, forswarets opgaver samt de til formålet givne bevillinger. Ansvar for opbygningen og opretholdelsen af landets civilforsvar er i henhold til loven fordelt mellem stat, kommuner og private.

Den siden lovens ikrafttræden stedfundne udvikling i forbindelse med indhøstede erfaringer har nødvendiggjort en ajourføring og ændring af loven på en række punkter, der først og fremmest samler sig om tre hovedspørgsmål. Det første af disse vedrører lovens formålsparagraf, der dels bør afgrænses over for det ved lov nr. 342 af 23. december 1959 etablerede civile beredskab som et nyt tredje led i landets samlede forsvar, dels bør muliggøre en bedre udnyttelse af civilforsvaret i store katastrofetilfælde i fredstid; det andet vedrører reglerne for rekruttering af personel til civilforsvaret, idet man af beredskabsmæssige grunde anser det for nødvendigt, at indsatsen inden for visse dele af civilforsvaret, såsom den kommunale hjælpetjeneste og politiet, ikke alene baseres på frivilligt mandskab, men må tilstræbes suppleret med værnepligtige; det tredje vedrører endelig en ændret fordeling af civilforsvarets lokale opgaver mellem politimestre og kommuner, idet opgaver, som ligger på grænsen mellem det politimæssige og det sociale, men hvor den forsorgsmæssige karakter er fremherskende, foreslås udskilt fra politiets ansvarsområde.

Civilforsvarsloven har som nævnt karakter af en rammeordning, hvor enkeltheder ved civilforsvarets opbygning og organisation overlades til indenrigsministeren. Nærværende lovforslag opretholder denne ordning og udvider i princippet ikke de ministeren givne bemyndigelser.

Til lovforslagets enkelte bestemmelser bemærkes:

Til § 1, pkt. 1.

Bestemmelsen i § 1, stk. 1, tilsigter at fastslå civilforsvarets opgave, der omfatter gennemførelse af foranstaltninger i medfør af civilforsvarsloven og lov nr. 253 af 27. maj 1950 om bygningsmæssige civilforsvarsforanstaltninger samt eventuelle frem-

tidige love, og samtidig afgrænse denne opgave ikke alene som hidtil i forhold til de militære værn, men også i forhold til det ved lov nr. 342 af 23. december 1959 tilvejebragte civile beredskab.

Den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 2, tager sigte på at udvide mulighederne for i tilfælde af en alvorlig fredstidskatastrofe at nyttiggøre civilforsvaret i højere grad end hidtil. Den i den nugældende § 6, stk. 3, hjemlede adgang til i fredstid i henhold til aftale mellem chefen for civilforsvarsstyrelsen og vedkommende myndigheder at indsætte korpsets styrker til bistand ved foranstaltninger, der påhviler det offentlige, har virket meget tilfredsstillende og har sparet samfundet for store beløb; men skulle man komme ud for en virkelig storkatastrofe, vil det være hensigtsmæssigt, at indenrigsministeren har bemyndigelse til øjeblikkelig at nyttiggøre de muligheder, f. eks. med hensyn til evakuering, indkvartering og forplejning af nødstedte, som civilforsvarsloven hidtil kun har hjemlet for krigstid. Der tænkes her ikke alene på naturkatastrofer, men også på sådanne ulykker med vidtstrakte virkninger, som samfundet kan udsættes for som følge af den nyere tids tekniske udvikling.

Til § 1, pkt. 2.

Ved lovens gennemførelse var det forudsat, at civilforsvarets sanitetstjeneste skulle løse samme opgaver som den lokale sanitetstjeneste havde haft under 2. verdenskrig: Ydelse af livreddende førstehjælp på opsamlingsstederne, bårebæring til ambulancerne, ambulancetjeneste samt lægelig førstehjælp af hårdtsårede og letsårede. Den seneste udvikling af angrebsvåbnenes virkningsgrad og -område og de deraf følgende muligheder for langt mere omfattende skader end tidligere har ændret forudsætningerne for civilforsvarets virksomhed under en eventuel ny storkrig og har gjort det påkrævet at fordele sanitetstjenestens opgaver mellem de lokale hjælpestyrker fra redningstjenesten, en særlig landsomfattende statslig ambulancetjeneste og den under sundhedsstyrelsen sorterende sygehustjeneste.

Forslaget til lovændringen i § 2, stk. 1, 2. pkt., tilsigter i forbindelse med ændringen til § 1, pkt. 28, at fastlægge de under sundhedsstyrelsen hørende civilforsvarsopgaver.

Til § 1, pkt. 3.

Forslaget til ændringen i § 2, stk. 2, er af redaktionel karakter ved under de statslige civilforsvarsforan-

staltninger at tilføje den centrale signaltjeneste samt den ovenfor nævnte statslige ambulance-tjeneste, hvortil udgifterne fuldt ud afholdes af statskassen på samme måde som for de øvrige statslige civilforsvarsanstaltninger, såsom civilforsvarskorpset, jfr. den nugældende § 15, og de offentlige beskyttelsesrum, jfr. den nugældende § 25.

Til § 1, pkt. 4.

Bestemmelsen tager alene sigte på at lovfeste den under den nugældende civilforsvarsordning administrativt gennemførte civilforsvarsmæssige opdeling af landet i civilforsvarsdistrikter, idet disse fremtidig foreslås benævnt civilforsvarsregioner.

Til § 1, pkt. 5.

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til § 1, pkt. 6.

Under folketingsforhandlingerne forud for vedtagelsen af lov nr. 342 af 23. december 1959 om det civile beredskab fremhævedes betydningen af, at det folketingsudvalg på 11 medlemmer, som ved begyndelsen af hvert folketingsår skal nedsættes til at følge arbejdet inden for det civile beredskab, jfr. lovens § 2, stk. 3, også kan blive informeret om arbejdet inden for civilforsvaret. Forslaget til bestemmelsen i § 5, stk. 3, tilsigter at imødekomme dette ønske ved at udvide udvalgets område til foruden det civile beredskab at omfatte information om mere betydende foranstaltninger inden for civilforsvaret.

Til § 1, pkt. 7.

Bestemmelsen i § 6, stk. 3, om adgangen til ved aftale med vedkommende myndighed at lade civilforsvarskorpsets styrker yde bistand i fredstid foreslås slettet, idet regler herom er indeholdt i forslaget til nyt stk. 2 i lovens § 1, jfr. bemærkningerne til § 1, pkt. 1.

Til § 1, pkt. 8.

Ændringen i den foreslåede § 7 er af redaktionel karakter bortset fra det i stk. 1 indeholdte forslag om overførsel af det i civilforsvarskorpset uddannede mandskab til anden tjeneste inden for civilforsvaret. Efter lovens nuværende formulering kan sådan overførsel kun ske til civilforsvarsområdernes hjælpetjeneste, medens den efter forslaget udvides til også at gælde de øvrige tjenestegrene inden for civilforsvaret.

Til § 1, pkt. 9.

Bestemmelsen i den nugældende lovs § 8, stk. 2, om, at antallet af faste befalingsmænd fastsættes ved normeringslov, foreslås slettet som overflødig-

gjort ved § 46 i loven om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd. At den i § 8, stk. 2, ligeledes indeholdte bestemmelse om antallet af befalingsmænd af reserven foreslås slettet, er i overensstemmelse med den for forsvaret gældende regel, hvorefter antallet af disse befalingsmænd ikke skal angives i normeringslov eller anden lov.

Til § 1, pkt. 10.

Bestemmelsen i den foreslåede § 9, stk. 2, der erstatter den nugældende lovs § 9, stk. 4, som fastsætter en maksimumsgrænse for de årlige indkaldelser til civilforsvarskorpset på 1 200 mand, tilsigter at skabe overensstemmelse med den inden for forsvaret gældende regel, hvorefter ministeren fastsætter antallet af indkaldte under hensyn til behovet på det givne tidspunkt. Det er i øvrigt ikke tanken på nærværende tidspunkt at udvide antallet af indkaldte til civilforsvarskorpset.

Den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 3, hvorefter værnepligtige, der er overført til civilt arbejde, efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse kan overføres til tjeneste i civilforsvarskorpset, er indeholdt i § 1 i lov nr. 336 af 25. juni 1940 om civilbeskyttelsestjeneste m. v., som ændret ved lov nr. 137 af 31. marts 1941 og lov nr. 421 af 11. september 1945, hvilke love foreslås ophævet ved nærværende forslags § 2, jfr. nærmere bemærkningerne til § 1, pkt. 33 (vedrørende den foreslåede ny § 31).

De øvrige ændringer i paragraffen er af redaktionel karakter, hvorved bemærkes, at man har ment at kunne lade bestemmelsen i den nugældende lovs § 9, stk. 3, om betegnelsen af de værnepligtige i civilforsvarskorpset som CF-pligtige udgå, idet afgørelsen af, hvorledes disse værnepligtige fremtidig bør benævnes til adskillelse fra de i den foreslåede ny § 31 omhandlede værnepligtige, bør træffes administrativt.

Til § 1, pkt. 11.

Bestemmelsen i den nugældende lovs § 10, stk. 1, 1. pkt., om, hvor stor en del af det værnepligtige mandskab der kan udtages som befalingsmands elever, foreslås ophævet i overensstemmelse med det for forsvaret gældende, jfr. § 12 i lov nr. 277 af 18. juni 1951.

Til § 1, pkt. 12.

Reglerne i den nugældende lovs § 10, stk. 2, 2. og 3. pkt., om tjenestetiden for befalingsmænd af reserven foreslås ophævet som overflødige, idet den med den enkelte befalingsmand indgåede kontrakt om det frivillige tjenesteforhold indeholder de fornødne regler om tjenestetiden.

Til § 1, pkt. 13.

Den ændrede affattelse af den nugældende lovs § 11 tilsigter at skabe overensstemmelse mellem civilforsvarsloven og forsvarslovgivningen med hensyn til aldersgrænsen for de værnepligtiges forbliven i lægdsrullen, jfr. også forslaget til ny § 31, stk. 2 (bemærkningerne til § 1, pkt. 33). De værnepligtige, der i medfør af den nugældende lovs § 7, stk. 2, i dag er stillet til rådighed for den lokale hjælpe-tjeneste, vil efter udløbet af den hidtil gældende 20 års frist alene blive indkaldt til enkelte korte mønstringer.

Til § 1, pkt. 14.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, pkt. 10 in fine.

Til § 1, pkt. 15.

Den ændrede affattelse af den nugældende lovs § 13 åbner mulighed for antagelse også af mandligt frivilligt personel inden for civilforsvarskorpset.

Til § 1, pkt. 16.

Den foreslåede ændring i den nugældende lovs § 14 er en følge af ændringen i forslagets § 7, stk. 1, jfr. bemærkningerne til § 1, pkt. 8.

Til § 1, pkt. 17.

§ 16 foreslås ophævet som en nu overflødig overgangsbestemmelse.

Til § 1, pkt. 18-22.

Forslagets §§ 16, 17, 18 og 19 træder i stedet for den nugældende lovs §§ 17, 18 og 19. De foreslåede bestemmelser er begrundet i ønsket om at hidføre en begrænsning af de civilforsvarsmæssige opgaver, der i dag påhviler politimestrene, og hvis omfang i en årrække har været genstand for drøftelse, idet der inden for politiet næredes en vis frygt for, at politiet i de situationer, der tænkes at kunne opstå under en eventuel krigs indledende faser, ville være optaget af andre opgaver og derfor ikke ville kunne hellige sig civilforsvarets. I 1957 tog man politiets stilling i civilforsvaret op til behandling, og der nedsattes et udvalg med repræsentanter for rigspolitichefen, politidirektøren i København, foreningen af politimestre i Danmark og civilforsvarsstyrelsen med det formål at undersøge mulighederne for en begrænsning af politiets opgaver ifølge civilforsvarsloven.

Der blev i udvalget enighed om, at varetagelsen af de opgaver, der har karakter af egentlige politi-opgaver, såsom afspærring, bevogtning og varsling af civilbefolkningen, fortsat bør påhvile politiet, og at dette også bør gælde tilsynet med bedrift-

værnene og frivilligordninger uden for civilforsvars-områderne. Hvad angår de opgaver, der ligger på grænsen mellem politimæssige og sociale opgaver, enedes man om at foreslå de dele heraf, hvis forsorgsmæssige karakter er dominerende, uskilt fra politiets ansvarsområde. Det drejer sig om oprettelse af hjælpestationer og etablering af forplejnings- og indkvarteringsordninger m. m. Disse opgaver foreslog udvalget henlagt til civilforsvarskommissionerne, hvor sådanne findes, idet man samtidig foreslog, at det skulle pålægges enhver kommune uden for civilforsvarsområderne at etablere en socialtjeneste til hjælp, modtagelse, indkvartering og forplejning af evakuerede. Man fandt det derimod rimeligt at pålægges politiet et tilsyn med disse kommunale ordninger.

Indenrigsministeriet finder at kunne tiltræde udvalgets indstilling og har derfor ved forslag til ændring i den nugældende lovs §§ 17-19 søgt udvalgets forslag gennemført. Der sker ikke herved nogen ændring i den hidtidige ordning, hvorefter udgifterne ved samtlige de omhandlede opgaver påhviler staten.

I forbindelse med ændringen i politiets civilforsvarsmæssige opgaver er det tanken til løsning af disse opgaver at etablere en særlig hjælpetjeneste for politiet med personel bestående dels af frivillige, dels af de fra ældre årgange af civilforsvarskorpset overførte, dels endelig af udskrevne værnepligtige til civilforsvaret.

I den tid, der er hengået siden civilforsvarslovens gennemførelse, har den i loven anførte betegnelse af politimestrene som civilforsvarschefer aldrig været benyttet i praksis. Under hensyn hertil finder man det rigtigst, at denne betegnelse udgår af loven.

Til § 1, pkt. 23.

Udover redaktionelle ændringer til den nugældende lovs § 22 stilles der forslag om, at sanitets-tjenesten og gas- og fosfortjenesten udgår af loven, ligesom redningstjenesten indføres som selvstændig tjenestegren. Endvidere foreslås det at udvide kredsen af personel under den kommunale hjælpetjeneste.

Om sanitetstjenesten henvises til bemærkningerne til § 1, pkt. 2. Gas- og fosfortjenesten var ved lovens vedtagelse forudsat genoprettet som selvstændig tjenestegren ligesom under 2. verdenskrig, men den stedfundne udvikling på dette område har nødvendiggjort en smidigere organisation med bl. a. hurtigere indsatsmuligheder, hvilket er tænkt opnået ved en fordeling af opgaverne på eksisterende tjenestegrene.

Forslaget om at udvide kredsen af personel under

F. t. l. om ændr. i l. om civilforsvaret.

den kommunale hjælpetjeneste med værnepligtige er oprindelig fremsat officielt fra kommunal side over for indenrigsministeren. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, pkt. 8, 33 og 34.

Til § 1, pkt. 24.

De foreslåede ændringer til lovens § 23, stk. 1, er i alt væsentligt af redaktionel karakter, idet den nugældende lovs § 23, stk. 1 og stk. 3, er samlet i det ny stk. 1. Herudover er foreslået tilføjet en bestemmelse om, at hvor der fra den statslige ambulancetjeneste, som i katastrofetilfælde ledes af chefen for vedkommende civilforsvarsregion, er indsat ambulancer i et civilforsvarsområde, er de underlagt civilforsvarskommissionens formand på tilsvarende måde, som indsatte afdelinger af civilforsvarskorpset er det.

Det foreslåede stk. 2 svarer til den nugældende lovs § 23, stk. 2, med den forskel, at civilforsvarslederen efter den foreslåede formulering af hensyn til stillingens betydningsfulde karakter i alle tilfælde skal besættes af en person, der — uden at denne behøver at være tjenestemand — er ansat i kommunens tjeneste.

For så vidt angår paragraffens stk. 3 henvises til bemærkningerne til § 1, pkt. 32.

Til § 1, pkt. 25-27.

De foreslåede ændringer i den nugældende lovs §§ 24 og 25 er af redaktionel karakter.

Til § 1, pkt. 28.

Den foreslåede ændring i den nugældende lovs § 26, stk. 1, tilsigter at fastslå, at sygehusene har pligt til at deltage i oprettelse og drift af behandlingssteder for syge og sårede uden for sygehusene i det omfang, krigshandlinger gør det nødvendigt. Der sigtes ikke alene til hjælpesygehuse og lægestationer, men også til andre behandlingssteder, hvor indsats af læger er nødvendig, f. eks. institutioner for kronisk syge, fødeafdelinger m. v.

Til § 1, pkt. 29-31.

De foreslåede ændringer i den nugældende lovs § 26, stk. 2, og § 27, stk. 1 og 2, er af redaktionel karakter.

Til § 1, pkt. 32.

De foreslåede ændringer til den nugældende lovs § 28, stk. 1 og 2, er af redaktionel karakter bortset fra, at der stilles forslag om, at den hidtidige hjemmel for med tilslutning af folketingets finansudvalg at belaste statskassen med samtlige udgifter til

aflønning af det omhandlede personel udvides i overensstemmelse med gældende praksis til også at omfatte andre ydelser end egentlig lønning, såsom befordringsgodtgørelse m. v.

Efter den nugældende ordning aflønnes den daglige leder og eventuelle medhjælpere udelukkende af vedkommende kommunes kasse, men med den udvidelse af administrationen vedrørende den lokale hjælpetjeneste, som vil blive en følge af indsættelsen af værnepligtigt personel, jfr. nærmere bemærkningerne til § 1, pkt. 33, findes det rimeligt, at der åbnes mulighed for statens deltagelse i udgifterne. Bestemmelsen i § 28, stk. 3, tager sigte herpå. Det bemærkes i øvrigt, at udgifterne til uddannelse m. v. af de her omhandlede værnepligtige forudsættes dækket i deres helhed af statskassen, jfr. bemærkningerne til § 1, pkt. 33, om lovforslagets § 31, stk. 7, på samme måde som for civilforsvarskorpsets værnepligtige.

Til § 1, pkt. 33.

Ifølge lov nr. 336 af 25. juni 1940 påhviler det værnepligtige, som ikke er blevet indkaldt til af-tjening af værnepligt (frinumre), samt personer, der af en session erklæres for stedse uskikkede til al krigstjeneste (kasserede), men hvis helbredstilstand ikke er til hinder derfor, at deltage i civilbeskyttelsestjeneste. Med hjemmel i denne lov blev der i krigsårene indkaldt i alt ca. 50 000 mand, fortrinsvis til tjeneste i de daværende luftbeskyttelsesområder (den såkaldte CB-tjeneste), for et mindre antals vedkommende til tjeneste inden for de CBU-kolonner, der oprettedes i 1941. Ved krigens afslutning afvikledes CB-tjenesten inden for luftbeskyttelsesområderne, medens indkaldelserne til CBU-kolonnerne fortsattes, stadig med hjemmel i nævnte lov.

Ved civilforsvarsloven af 1. april 1949 erstattedes CBU-kolonnerne af civilforsvarskorpset, hvortil mandskab udskrives og indkaldes jævnsides med mandskab til de militære værn, jfr. lovens § 9.

Det lokale civilforsvar, hvis opgaver er angivet i lovens kapitel III, er hidtil blevet rekrutteret ad frivillighedens vej, jfr. forudsætningsvis lovens § 22, nr. 1, men man har dog bibeholdt hjemmelen til at kunne indsætte værnepligtigt personel efter 1940-lovens regler, ligesom der i 1949-lovens § 7, stk. 2, er indført den ordning, at ældre årgange af civilforsvarskorpset med indenrigsministerens bemyndigelse kan stilles til rådighed for den lokale hjælpetjeneste, jfr. foran § 1, pkt. 8. Endelig er der ved lovens § 29 åbnet mulighed for indførelse af en almindelig civilforsvarspligt, omfattende enhver her i landet bosat person inden for aldersklasserne

fra det 16. til det 65. år. Denne civilforsvarspligt tænkes dog kun at blive aktuel under omfattende katastrofesituationer, og der er ikke på nærværende tidspunkt — bortset fra udfærdigelse af kgl. anordning af 1. september 1951 — truffet forberedelser til at føre den ud i livet.

I den siden 1949 forløbne tid har civilforsvaret måttet gøre den erfaring, at det trods talrige hverve-kampagner ikke har været muligt at tilvejebringe og fastholde et tilstrækkelig stort antal frivillige til varetagelse af opgaverne inden for den lokale civilbeskyttelse. Denne del af civilforsvaret står derfor i fare for at blive alvorligt svækket, hvis ikke tingenes tilstand ændres, og der er i løbet af de senere år gentagne gange over for indenrigsministeriet rejst spørgsmål om afhjælpning af miseren. Således har civilforsvarskommissionerne i Ålborg, Århus, Esbjerg, Odense og Randers i en fælles henvendelse og senere civilforsvarskommissionen i Storkøbenhavn, peget på ønskeligheden af, at der gennemføres en begrænset civilforsvarspligt. Civilforsvaret for Storkøbenhavn har dog i sin henvendelse samtidig fremhævet betydningen af, at det frivillige element ikke herved skades.

For i nogen grad at råde bod på personelmanglen har indenrigsministeriet i 1960 besluttet i medfør af ovennævnte bestemmelse i civilforsvarslovens § 7, stk. 2, at stille enkelte af civilforsvarskorpsets ældre årgange til rådighed for civilforsvarsområderne, og der er på denne måde mønstret i alt ca. 5 000 mand. Dette kontingent tilgodeser imidlertid kun en mindre del af det behov for personel, som foreligger, og civilforsvarsstyrelsen har derfor, efter at have gjort sagen til genstand for overvejelse i et udvalg, indstillet til indenrigsministeriet, at der tages skridt til udskrivning af værnepligtigt personel til supplerings af de frivillige styrker, idet man har henvist til den fornævnte lov af 25. juni 1940, der stadig er i kraft, men som, jfr. foran, ikke har været bragt i anvendelse siden 1949. De værnepligtige, som ifølge 1940-loven vil kunne indkaldes til tjeneste i civilforsvaret, omfatter som nævnt frinumre og kasserede. Udover disse grupper foreslår civilforsvarsstyrelsen på linje med det nedsatte udvalg, at der — ved en ændring af 1940-loven — tilvejebringes hjemmel til at indkalde sådanne værnepligtige, der er udskrevet som egnede til hjemmeværnet, men som ikke er blevet bestemt til indkaldelse hertil, forudsat at de af forsvarsministeren tillades overført til tjeneste i civilforsvaret. Endelig foreslås det at udvide adgangen til at overføre ældre årgange af værnepligtige til tjeneste i civilforsvaret, således at ikke blot de, der har gjort tjeneste i civilforsvarskorpset, men også

de, der er uddannede ved en af forsvarrets myndigheder, med forsvarsministerens tilladelse kan overføres til civilforsvaret uden for civilforsvarskorpset.

Indenrigsministeriet er enigt med civilforsvarsstyrelsen i, at den svigtende tilgang af frivillige til civilforsvaret og dermed følgende svækkelse af dette må have til følge, at de muligheder for indkaldelse på værnepligtsbasis, som den fortsat gældende lov af 1940 indeholder, udnyttes, ligesom man tiltræder, at den kreds af værnepligtige, som omhandles i nævnte lov, udvides under hensyn til de senere tilkomne love om forsvarets personel. Man vil imidlertid af praktiske grunde foretrække, i stedet for at ændre 1940-loven, at indarbejde dennes regler med de foreslåede ændringer i civilforsvarsloven af 1949. Forslagets nye § 31, stk. 1, og § 32, stk. 4, er herefter formuleret i overensstemmelse med civilforsvarsstyrelsens og udvalgets indstilling.

Ifølge foretagne beregninger vil der inden for de første 10 sessionsårgange kunne disponeres over i alt ca. 40 000 mand til civilforsvaret, hvortil kommer de ældre årgange af mobiliseringsstyrkerne, jfr. forslagets §§ 7, stk. 1, og 32, stk. 4. Man forbeholder sig i øvrigt at indkalde også værnepligtige af de i § 31, stk. 1, omhandlede kategorier hidrørende fra sessionsårgange, der ligger forud for lovens ikrafttræden, dersom den rådende mangel på personel gør det påkrævet.

Efter de foreløbige beregninger, der er foretaget, har man, som det fremgår af forslagets stk. 2-5, skønnet, at tjenesten vil kunne begrænses til 300 timer, hvoraf grunduddannelsen omfatter indtil 200 timer, svarende til en måneds uddannelse under kasernemæssige forhold. De pågældende stilles derefter til rådighed for civilforsvaret inden for det lokale område, hvor de bor, og skal — bortset fra tilfælde, hvor de måtte blive udtaget til befalingsmænd — gøre tjeneste i indtil 50 timer årligt i alt år, så vidt muligt uden for normal arbejdstid. Herefter vil de kun kunne indkaldes til lejlighedsvis mønstringer og øvelser af kortere varighed. Bestemmelsen i forslagets stk. 2 om, at de pågældende står til rådighed for civilforsvaret indtil udløbet af det kalenderår, i hvilket de fylder 50 år, svarer til det for forsvarets personel gældende.

De nærmere regler for personellens rekruttering, uddannelse og tjeneste vil blive fastsat af indenrigsministeren på grundlag af indstilling fra civilforsvarsstyrelsen og efter forhandling med forsvarsministeren.

Med hensyn til udgifterne ved nyordningen bemærkes, at disse i deres helhed foreslås afholdt af statskassen, jfr. stk. 7. Der påregnes ikke i den

første tid at ville opstå væsentlige etableringsudgifter, idet det ikke er tanken foreløbig at opføre selvstændige kasernebygninger til brug for de indkaldte, men så vidt muligt at benytte eksisterende lokaliteter, dels sådanne der af civilforsvarskorpset kan stilles til rådighed uden væsentlige udgifter til ombygning o. lign., dels lejede lokaliteter. Driftsudgifterne, hvorved især tænkes på udgifter til ikklædning, forplejning og aflønning af de værnepligtige samt udgifter til aflønning af instruktører, anslås — på grundlag af tilsvarende udgifter ved civilforsvarskorpset — under grunduddannelsen at ville andrage ca. 25 kr. pr. mand daglig.

I det første år vil antallet af indkaldte formentlig ikke overstige ca. 600 mand, hvilket vil medføre en samlet udgift til grunduddannelse på ca. ½ mill. kr. Det årlige antal indkaldte vil dog i de følgende år være stigende. Udgifterne til den videregående uddannelse, til mønstringer og øvelser samt til uddannelse af værnepligtigt befalingsmandskab kan ikke oplyses på nærværende tidspunkt, idet besvarelsen afhænger af en række ikke afklarede forhold, herunder især tjenestens omfang og tilrettelæggelse i de enkelte civilforsvarsområder. Man tør imidlertid regne med, at udgifterne i forbindelse med den efter grunduddannelsen faldende tjeneste i betragtning af dennes relativt beskedne omfang ikke vil overstige den for grunduddannelsen anslåede udgift.

Til § 1, pkt. 34-35.

Ændringer til § 32, stk. 1 og det nye stk. 3, er af redaktionel art og tilsigter at hidføre klarhed med hensyn til forsvarsministeriets og indenrigsministeriets designationsret.

Herudover er der som et nyt stk. 4 indføjet en bestemmelse om, at der efter nærmere forhandling mellem forsvarsministeren og indenrigsministeren kan ske overførsel af forsvarets ældre årgange til civilforsvaret, jfr. bemærkningerne til § 1, pkt. 33. Dette ældre mandskab forudsættes kun indkaldt til kortvarig uddannelse samt øvelser og mønstringer af kort varighed efter samme principper, som gælder for de fra civilforsvarskorpset i henhold til § 7, stk. 1, overførte ældre årgange.

Til § 1, pkt. 36-39.

Ændringerne er af redaktionel karakter. Ophævelsen af sidste punktum i § 34, stk. 5, står i forbindelse med bestemmelsen i grundlovens § 73, stk. 3, om adgangen til at indbringe spørgsmål om ekspropriationsaktens lovlighed og erstatningers størrelse for domstolene.

Til § 1, pkt. 40.

I forbindelse med ændringerne af lovens §§ 17-19 foreslås pligten til at yde bistand uden for vedkommende lokale område udvidet fra at gælde den kommunale hjælpetjeneste til at gælde hele det lokale civilforsvar.

Til § 1, pkt. 41.

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til § 1, pkt. 42.

De hidtidige bestemmelser i § 41, stk. 2, om disciplinære straffe foreslås udskilt til en særlig paragraf (ny § 42) og således, at der ved formuleringen tages hensyn til den foreslåede nyordning, hvorefter de værnepligtige foruden til civilforsvarskorpset kan indkaldes til anden tjeneste i civilforsvaret.

Til § 1, pkt. 43.

Ifølge § 8 i lov nr. 187 af 20. maj 1933 om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde vil en værnepligtig, der nægter at udføre arbejde i en civil arbejdslejr, være at idømme frihedsstraf, hvis længde fastsættes under hensyn til længden af det tidsrum, i hvilket han har arbejdet i lejren, dog at straffetiden, når han anden gang dømmes for nægtelse af at udføre arbejdet, ikke kan sættes kortere end den tilbageværende del af den pligtige arbejdstid. Den, der anden gang har udstået frihedsstraf for arbejdsnægtelse, hjemsendes og kan senere under normale forhold ikke indkaldes.

Da der til civilforsvaret indkaldes en del værnepligtige, der er overført fra civilt arbejde, og da enkelte af dem kan antages at ville indtage det standpunkt konsekvent at nægte at forrette pligtig tjeneste af en hvilken som helst art, synes det rimeligst — ved definitiv nægtelse af at gøre tjeneste i civilforsvaret — at bedømme forseelsen på samme måde som tilsvarende forseelser udvist af værnepligtige, der er indkaldt til civilt arbejde.

Sager vedrørende tjenstlige forseelser begået af de til civilforsvaret udskrevne værnepligtige foreslås som hidtil behandlet som politisager. Samtidig søges der dog tilvejebragt hjemmel for, at de i retsplejelovens kap. 68-69 og 71-72 omhandlede retsmidler (beslaglæggelse, ransagning, anholdelse og fængsling), der efter retsplejelovens almindelige regler kun kan anvendes i sager, som det tilkommer statsadvokaten at forfølge, også kan bringes til anvendelse i de her omhandlede sager. Det har nemlig vist sig at være overordentlig vanskeligt for politiet på tilstrækkelig hurtig måde at få sager om overtrædelse af civilforsvarslovens § 41 frem-

met til dom; en af grundene hertil har været, at der ikke forelå hjemmel til anholdelse og fængsling, således at udeblivere gennem længere tid har kunnet unddrage sig strafforfølgning. Det tilføjes, at samme retsmidler, som nu foreslået for civilforsvaret, altid har været gældende ved de militære værn.

Man anser det for hensigtsmæssigt, at der, som i paragraffen foreslået, indføres en bestemmelse, hvorefter der i sager, hvori der nedlægges påstand om fængselsstraf, på tiltaltes forlangende skal beskikkes ham en forsvarer.

Til § 1, pkt. 44.

Ændringen i den foreslåede § 44, stk. 1, er af redaktionel karakter, jfr. bemærkningerne til § 1, pkt. 15, vedrørende lovens § 13.

Bestemmelsen i stk. 2 tilsigter, at der i fredstid for det frivillige personel i civilforsvaret uden for civilforsvarskorpset skabes hjemmel til ved kgl. anordning at fastsætte nærmere regler for anvendelse af disciplinarmidler på tilsvarende måde som hjemlet ved lov nr. 168 af 31. maj 1961 om hjemmeværnet, § 32, for den del af hjemmeværnets personel, der ikke fast eller midlertidigt forretter tjeneste ved hjemmeværnet, jfr. nævnte lovs § 31. Ved hel eller delvis mobilisering af civilforsvaret må de almindelige strafferegler i civilforsvarslovens §§ 42 og 43 finde anvendelse.

Til § 1, pkt. 45-47.

Ændringerne er af redaktionel karakter.